

Практичне заняття 11

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТУРИСТИЧНО-КРАЄЗНАВЧІЙ РОБОТІ

Мета: набути навичок організації ігор під час ТКР.

Теоретичні відомості

Важливий складник позакласної роботи - це організація різноманітних конкурсів, свят, фестивалів, змагань, зльотів, що, з одного боку мають розважальний характер, а з іншого - сприяють успішному засвоєнню як теоретичних знань, так і практичних навичок із техніки ТКР. Ігрові форми - неодмінний елемент будь-якого навчання - індивідуального, шкільного, позашкільного. Але найбільш ефективне та доцільне є застосування ігрових прийомів у позакласній роботі з географії.

Розглянемо найважливіші форми застосування ігрових прийомів. Найпоширеніший напрямок позакласної діяльності з географії, де застосовують ігрові прийоми, - це туристично-краєзнавчий. У цьому аспекті його реалізують шляхом організації зльотів та туристичних змагань, конкурсів і змагань з елементами спортивного орієнтування чи орієнтування на місцевості за певними предметами тощо.

Зліт - це комплексний захід, який проводять з метою перевірки технічної туристичної підготовки учасників шляхом створення смуги перешкод, безпомилкове подолання яких командою є запорукою перемоги. В організації зльотів застосовують ігрові прийоми - подолання перешкод, що імітують реальну небезпеку на місцевості, елементи спортивного орієнтування та ін.

Спортивне орієнтування - особливий напрямок туристичної роботи, що передбачає вміння орієнтуватися на місцевості за допомогою компаса та спеціальних спортивних карт. Елементи спортивного орієнтування використовують не тільки під час туристичних змагань (установлення дистанцій, пошук кодових слів, зашифрованих на контрольних пунктах, тощо), а й у будь-яких навчально-розважальних заходах (наприклад, пошук скарбів за картою, легендою, гра «до зустрічі», мілітаристські ігри тощо).

Рольові ігри дуже поширені в позакласній роботі й мають важливе виховне значення: виконуючи певну суспільну функцію або граючи вигадану роль, дитина осмислює позитивні та негативні наслідки конкретних вчинків, і це стримує її або, навпаки, спонукає до певних дій у реальному житті. У позакласній роботі можна поєднувати рольові ігри зі спортивним орієнтуванням (пошук скарбів, таємниць, загадок піратами та мореплавцями, відкриття нових земель тощо).

Важливе значення рольові ігри мають у вивченні економічної географії, екологічному вихованні, в усвідомленні важливості глобальних проблем. Конкурсні заходи доцільні в роботі гуртка, секції, клубу, географічного товариства, музею, під час святкування тижня географії тощо. До конкурсних ігор

належать «Що? Де? Коли?», «Брейн-ринг», «Поле чудес», «КВК», «Хто найрозумніший?», «Розумники та розумниці», різноманітні вікторини та ін.

Свята й фестивалі - це комплексні заходи, що мають масово-орієнтований характер і спрямовані на формування інтересу до навчального предмета, бажання спробувати свої сили в туристичній діяльності, пошуковій роботі; зазвичай це яскраві, урочисті заходи, які передбачають участь великої кількості людей, застосування різноманітних форм роботи, виконання розважальних, нескладних завдань, що стимулюватиме подальшу пізнавальну діяльність учнів.

Отже, у позакласній роботі з географії найбільш ефективні є ігри на місцевості, рольові та ігри з елементами спортивного орієнтування й техніки туризму. Найбільш поширені ігрові прийоми в ТКР.

Завдання

1. За розробленим планом роботи гуртка (див. заняття 5) обрати тему, за якою можна провести гру на місцевості.

2. Визначити місце проведення гри, час та методичні прийоми з урахуванням вікових особливостей учнів.

3. Розробити докладний сценарій гри з розподілом ролей, визначенням винагороди та часу, витраченого на кожний елемент заняття.

4. Підготуватися до захисту сценарію гри на місцевості.

Запитання для самоперевірки

1. У чому полягає важливість ігрових форм позакласної роботи?

2. Яка сутність спортивного орієнтування? Чому його елементи застосовують не тільки в освіті, але й під час розважальних заходів, наприклад у дитячих таборах?

3. Як співвідносяться між собою застосування ігрових прийомів та аніматорська діяльність?